

SAINT THOMAS

A BRONZBA DERMEDT KALÓZOK SZIGETE

CHARLOTTE AMALIE LÁTKÉPE
A KIKÖTŐVEL, FEKETESZAKÁLL
KASTÉLYÁBÓL

A kisváros 18 500 fős lakosságával
az Amerikai Virgin-szigetek
legnagyobb települése

AKARIB-TENGER KIS-ANTILLÁK-SZIGETCSOPORTJÁNAK ÉSZAKI RÉSZÉN TERÜL EL a Virgin-szigetek csoportja. A szigetek nyugati fele az USA külbirtoka, keleti fele Nagy-Britannia tengerentúli területe.

Saint Thomas szigete az Amerikai Virgin-szigetek közigazgatási központja, itt terül el a főváros, Charlotte Amalie. Neve sejteti, hogy alapítása nem az amerikaiakhoz kötődik...

Az európaiak közül elsőként a második útján, 1493-ban Kolumbusz lépett földjére. A következő évszázadokban gyakran cserélt gazdát az európai hatalmak közt, így például állt spanyolok, angolok, hollandok, dánok, franciák, sőt a máltai lovagrend fennhatósága alatt is. A Dán Nyugat-indiai Társaság 1672-ben vette birtokba, és 1754-ben dán koronagyarmat lett. A gazdaság a rabszolgák által megművelt cukornádültetvényekre épült, ám miután a rabszolgaságot 1848-ban eltörölték, hanyatlás kezdődött,

s az anyaországnak egyre nagyobb kiadásokat jelentett a gyarmat fenntartása. A 20. század elején már fölmerült a szigetek Egyesült Államoknak történő eladása, de az I. világháború kitérője után az USA-nak már stratégiai érdeke is fűződött a szigetek megszerzéséhez, így akkori áron 25 millió dollárért vásárolták meg a Dán Nyugat-indiai-szigeteket. A megállapodást 1917. január 17-én ratifikálták, és március 31-én lépett hatályba, ekkor nevezték át a területet Amerikai Virgin-szigeteknek, 1927-ben pedig lakosai amerikai állampolgárságot kaptak.

Saint Thomas az Észak-amerikai- és a Karib-közvetlemez találkozásánál kialakult alábukási zóna vulkáni működésének köszönheti létét. A hajdan működött vulkánok azonban napjainkra lepusztultak, legmagasabbra a Crown Mountain (474 m) emelkedik. A partvidéket kikötésre alkalmas öblök tagolják, ilyen helyzetbe települt a főváros is. A 18. század elején e kis öblök nyújtottak menedéket

A cikk megjelenésének támogatója:

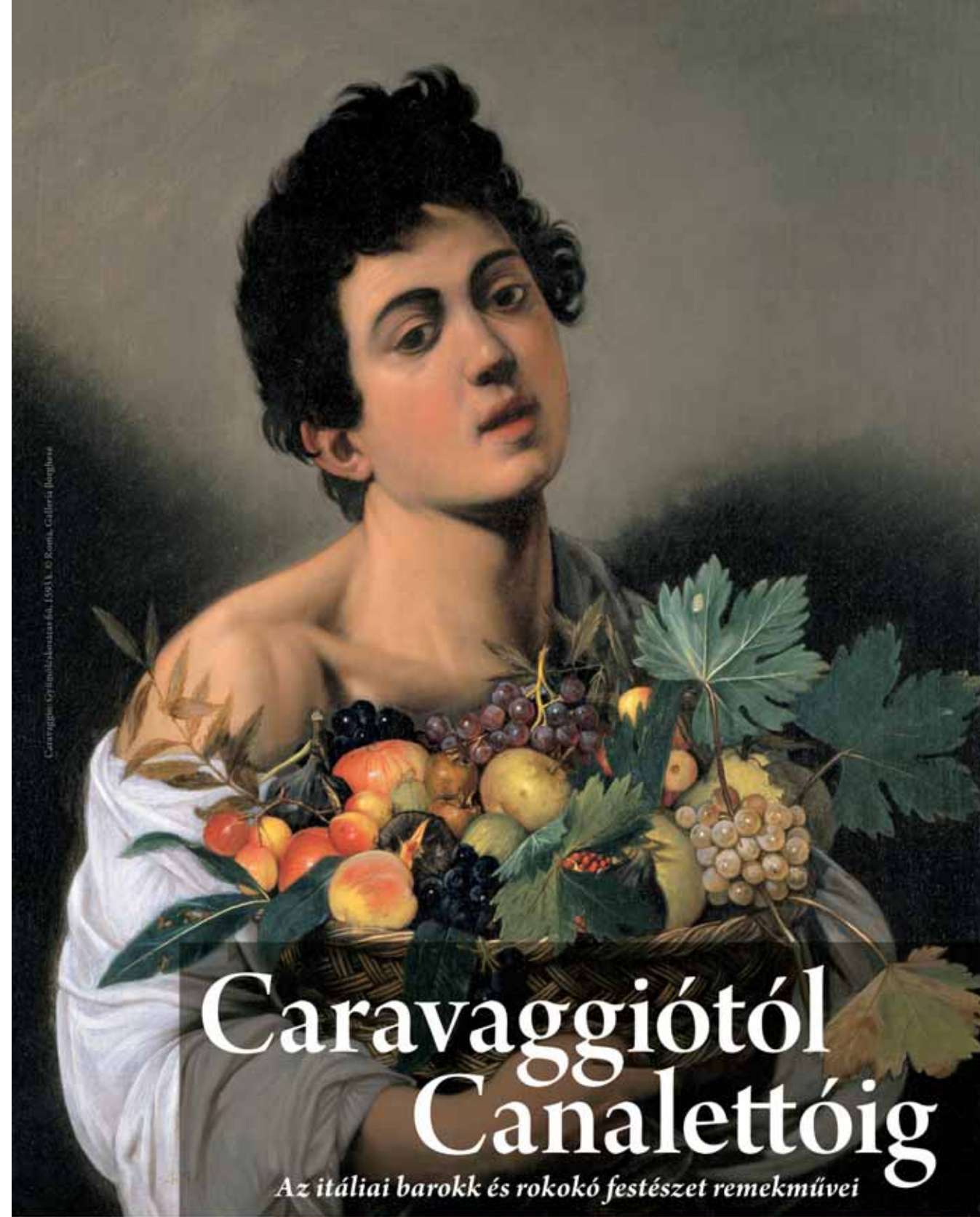
a kereskedőhajókat fosztogató kalózkoknak. Az írott források hiányosak, és szinte minden karibi szigeten azzal fogadják a turistákat, hogy kalóztörténeteket mesélnek, így itt sem támaszkodnak biztos alapokra a csalogató „kalóz-emlékhelyek”.

A kikötő fölé magasodó Kormányzó-dombon áll a napjainkban Feketeszakáll kastélyának nevezett őrtorony, amelyet a dánok 1679-ben építettek. Innen kémlelték az őrszemek a tengert, hogy időben jelezni tudjanak a kikötő partján álló Christian-erődnek, ha ellenséges hajók közelednének. A hírhedt kalóz, Edward Teach – ismertebb nevén Feketeszakáll – az 1700-as évek elején portyázott a Karib-tenger szigetei között, és használhatta az őrtornyot megfigyelőhely-

FEKETESZAKÁLL SZOBRA MÉRETEIBEN IS KIEMELKEDIK A TÖBBI KÖZÜL

A ravasz kalózkapitány a valóságban céljai eléréséhez inkább támaszkodott félelmetes megjelenésére, mint az erőszakra. Nem ismert olyan feljegyzés, hogy bántotta vagy megölte volna az általa fogvatartottakat (jobbra fent)

A hírhedt kalózok között helyet kapott Hook kapitány is, akinek alakját Sir James Matthew Barrie, skót író találta ki Pán Péter történeteinek egyik szereplőjeként (lent)

Caravaggio: Gyjapuliszenetas (6), 1693. © Roma, Galleria Borghese

Caravaggiótól Canalettóig

Az itáliai barokk és rokokó festészet remekművei

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM

2013. OKTÓBER 26. – 2014. FEBRUÁR 16. WWW.SZEPMUVESZETI.HU

A HOLLYWOODI FILMEKNEK KÖSZÖNHETŐEN
Jack Sparrow kapitány az egyik legismertebb, Hook kapitányhoz hasonlóan kitalált kalózvezér...

... ezzel szemben Black Caesar valós személy, aki Feketeszakáll hű embere volt, és 1718-ban akasztották fel a virginiai Williamsburgban

A SZIGET LAKOSSÁGÁNAK TÚLNOMÓ RÉSE
a cukornádültetvényekre behurcolt rabszolgák leszármazottja. A szomjas turisták a helyben természetett, éretlen, zöld kókuszban található ízletes kókusztejjel olthatják szomjukat

ként. Napjainkban is itt a legnagyobb a „kalózsűrűség”, hiszen az egykori örutorony körül tekinthető meg a Föld legnagyobb életnagyságú réz és bronz kalózsoborgyűjteménye. Közelről szemlélhetjük többek között a rumoshordón ülő Hook kapitányt, Feketeszakáll legmegbízhatóbb emberét: Caesart, Francis L'olonois kapitányt, Jack Sparrow kapitányt, vagy egyetlen nőként az ír Anne Bonney-t.

A sziget fő vonzereje azonban a természetes, fehér homokos öblök (mint pl. a Magens). Évente mintegy 2 millió látogató fordul meg a szigeten, nagy részük kirándulójákon érkezik, és jellemzően egy-két napot tölt itt.

SZÖVEG ÉS KÉP: MARI LÁSZLÓ

Karácsonyi örökbefogadás

A Fővárosi Állat- és Növénykertben november 15-től december 23-ig

Ajándékozzon szeretteinek egy kedvencet az Állatkertből!

Különleges karácsonyi ajándékkötletre vágyik? Valami olyat szeretne adni, ami valóban személyre szabott? Meglepetésnek válassza az Állatkerti örökbefogadást – ezzel biztosan örömet okoz majd a megajándékozottnak!

Amit adunk...

Az örökbefogadásról egy díszes karácsonyi oklevelet állítunk ki, amelyhez csatoljuk az állat életrajzi lapját, valamint meghívókat az évente két alkalommal megrendezésre kerülő „Nevelőszülő Találkozó”-ra – s mindezt az alkalomhoz illő borítékban adjuk át.

MEGLEPETÉSI

10 000 forint feletti adományozás esetén mi is megajándékozunk Önt egy karácsonyi meglepetéssel - így még teljesebb lesz az örömi!

További információ:

Alapítvány a Budapesti Állatkertért

Tel.: 06-1/363-3701

E-mail: info@allatkertialapitvany.hu

www.allatkertialapitvany.hu

Kérjük támogassa alapítványunkat adója 1%-ával is!

Adószám: 18008481-2-42

ALAPÍTVÁNY
A BUDAPESTI
ÁLLATKERTÉRT

HOTEL BERGHOF TAUPLITZALM

SZEZONKEZDŐ KEDVEZMÉNYES AJÁNLAT
A HOTEL BERGHOFBAN TAUPLITZALMON

2013. DECEMBER 1–22. KÖZÖTT

3 éjszaka félpanzióval, 3 napos síbérlettel

€ 210 / fő (€ 255 helyett)

Bővebb információ: Tömösvári László, igazgató
Telefon: +43-3688-2325 • Mobil: +43-664-385-9773
Hotel Berghof Tauplitzalm • Tauplitzalm 19, 8982 Tauplitz

Honlap: www.berghof-tauplitz.at

E-mail: info@berghof-tauplitz.at

Várunk szeretettel idén is mindenkit egy vidám szezonkezdésre a hóbiztos Tauplitzalm-fennsíkban, a Hotel Berghofban, a síterep mellől közvetlenül, 1650 m magasságban.
Sielés közvetlenül a szálloda ajtajától, délután és este programok a házban (Après-Ski, fáklyás túra, diszkó stb.).
Kedvezményes síoktatás is igényelhető.

⊕ A FÖLDGÖMB

VI. NEMZETKÖZI KÖZÉPISKOLAI FÖLDRAJZVERSENY

A Földgömb az Expedíciós Kutatásért Alapítvány és A Földgömb magazin Vámbéry Ármin szavaival – s egyben saját mottójával – immár hatodszor hirdet vetélkedőt középiskolás diákok számára. A versenyre jelentkezhet bármely magyarországi és határon túli középiskola kétfős csapata. Nevezési díj: 2000 Ft/csapat

- ⊕ A verseny alapvetően az általános és középiskolai tananyagra, aktuális hírekre s az általános műveltségre épít.
- ⊕ A verseny kiemelt témaköre: **AMERIKA FÖLDRAJZA** (A kontinens felfedezésének története, természeti, gazdasági, társadalmi és kulturális földrajza, világhírű, amerikai születésű és kötődésű emberek stb.).
- ⊕ Külön hangsúlyt kapnak a lapunkban megjelent és általunk kijelölt cikkek, írások.

A verseny három fordulóból áll:

- ⊕ Az elődöntőre 2014. február 19-én (szerdán) 15–17 óra között kerül sor.
- ⊕ A középdöntő és a döntő a Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnáziumban kerül megrendezésre 2014. március 21–22-én

A nyertesek és felkészítő tanáraik értékes nyereményekkel gazdagodhatnak. Fődj egy egyhetes utazás az Eupolisz Utazási Iroda jóvoltából, de a döntőről senki sem mehet haza üres kézzel!

10 NAPOS MONT BLANC–FRANCIA RIVIÉRA KÖRÚTON vehettek részt a 2013-as Földgömb Nemzetközi Középiskolai Földrajzverseny győztesei

A GYŐZTES CSAPAT: Nagy Dániel és Pongrácz Dániel (Árpád Gimnázium, Budapest).
Felkészítő tanárok: Sziliné Dienes Irén és Nánay Mihály

„Ésszel járom be a Földet!”

Nevezési határidő:
2014. FEBRUÁR 3.
Nevezni lehet a
verseny.afoldgomb.hu oldalon,
illetve a (06-1) 231-4040
telefonszámon!

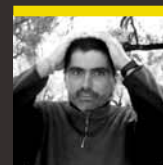
A RÉSZLETEKRŐL
A FÖLDRAJZVERSENY HONLAPJÁN
OLVASHATNAK:
verseny.afoldgomb.hu

(A 2000 forintos nevezési díjat átutalással vagy csekken kell befizetni legkésőbb február 4-ig. A versenyen csak a nevezési díjat határidőre befizetők vehetnek részt.)

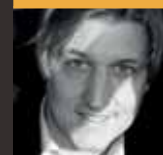
Támogatóink:

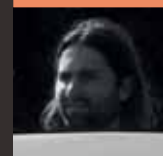
SZERZŐINK

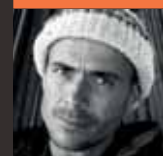
Botlik Zsolt (1966) geográfus, az ELTE Földrajz- és Földtudományi Intézetének munkatársa. Kutatási területe az etnikai földrajz, valamint Közép- és Délkelet-Európa országainak regionális földrajza

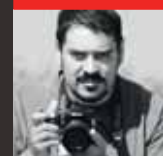
Dudda Roland (1978) agrármérnök, trópusi mezőgazdasági szakmérnök. A Bécsi Agrártudományi Egyetem munkatársaként mezőgazdasági kísérletekkel foglalkozik. Utazásai során trópusi-szubtrópusi országok mezőgazdaságát tanulmányozza

Francis László (1984) bár építész-ként dolgozik, rendszeresen foglalkozik a fotográfia egy-egy területével. A csillagos ég megörökítésének lehetőségével 2003-ban találkozott, munkái jelentős részét az amatőr csillagásztársai segítségével 2009-ben épített fotótávcsővel készíti

H. Bedouin Áron (1976) az egyetemi évek után az üzleti életben dolgozott. Abból kiábrándulva a világot járja, s fotózásból, írásból és online tanácsadásból él

Jakab Gusztáv (1975) biológus, a Szent István Egyetem GAEK egyetemi docense. Szakterülete a Kárpát-medence virágos növényeinek rendszertana, valamint a negyedidőszaki klíma- és vegetációfejlődés. Kutatásai mellett különösen fontosnak tartja az eltűnő természeti értékek fényképes dokumentálását

Kenéz Árpád agrármérnök, archaeobotanikus, Magyar Nemzeti Múzeum, Nemzeti Örökségvédelmi Központ, Leletdiagnosztikai Laboratórium

Kerekes István (1977) tanár, szabadúszó fotográfus. 2012-ben a Nemzetközi Fotóművész Szövetség (FIAP) által adományozott minősítések közül megkapta a FIAP Kiváló művésze legmagasabb, platina fokozatát. Főként szocio-, portré-, valamint természetfotókat készít. www.kerekesistvan.com

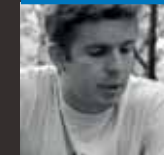
Kokas Anna (1986) tanulmányait az ELTE BTK történelem szakán végezte, az Atelier Európai Társadalomtudományok és Historiográfia Tanszéken, európai tér- és várostörténet szakirányon. Kutatási témái: a városfejlődés a 19–20. században, kerttörténet, gyermekkerttörténet

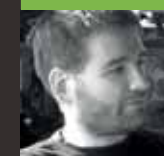
Lantai-Csont Gergely (1989) a Budapesti Corvinus Egyetem pénzügyes közgazdász-hallgatója. A fotózás segítségével a világunkat érintő problémákra szeretné felhívni a figyelmet. www.lantaifoto.hu

Mari László (1962) geográfus, az ELTE Természetföldrajzi Tanszékének docense, A Földgömb munkatársa. A Magyar Földrajzi Társaság főtítkára

Pető Ákos (1982) muzeológus-talajtani referens. Növényzettörténeti, talajtani és régészeti környezetrekonstrukciós vizsgálatok szakértője. Magyar Nemzeti Múzeum, Nemzeti Örökségvédelmi Központ, Leletdiagnosztikai Laboratórium

Sik András (1979) geográfus-bolygókutató, az ELTE Planetológiai Műhelyének egyik alapítója és a Természetföldrajzi Tanszék tanársegédje, ahol elsősorban a Mars felszíni formakincsének vizsgálatával, valamint űrszondafelvételek integrált térinformatikai feldolgozásával foglalkozik

Szabó Miklós (1940) régész, az ELTE Régészettudományi Intézete, Ókori Régészeti Tanszékének egyetemi tanára, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja. Kutatási területe a klasszika-archaeológia és a keltológia

Szilasi Ildikó Hermina (1983) Afrika-szakértő, antropológus, közgazdász, az utazafrikaba.hu alapítója. Érdeklődése középpontjában Afrika társadalmi és kulturális jelenségei állnak. 10 éve foglalkozik a földrésszel, az elmúlt 8 évben számos afrikai országban dolgozott, kutatott

Telbisz Tamás (1973) geográfus, az ELTE Természetföldrajzi Tanszékének adjunktusa. Kedvenc kutatási területei a karsztvidékek, de a különleges magashegységi területek, vulkánok és a kultúrtájak is vonzzák

Trupka Zoltán (1966) tudományos újságíró, a Magyar Asztronautikai Társaság és a Tudományos Újságírók Klubjának elnökségi tagja. 1996 és 2012 között a Magyar Csillagászati Egyesület elnökségi tagja is volt. Tudományos újságírói tevékenységéért 2008-ban Hevesi Endre-díjat kapott

SOLYMÁRI DÁNIEL

HEGYIGORILLÁK ÓRIÁSOK TESTKÖZELBŐL

FOTÓ: SOLYMÁRI DÁNIEL

Az Uganda és a Kongói Demokratikus Köztársaság határán elterülő – beszédes nevű – Bwindi Áthatolhatatlan Nemzeti Park a világ egyik fajokban leggazdagabb ökoszisztémáját rejt. Ez a – ma már az UNESCO Világörökség részét képező – park ad otthont többek között annak a majdnem háromszáz hegyi gorillának, amely Földünk teljes állományának a felét jelenti. Az elmúlt évtizedek barbár orvadászatának hatására az állatok mára a kihalás szélére kerültek.

SOMFAI KARA DÁVID

A NAGYMOGULOK NYOMÁBAN, AVAGY ÚTBAN KABUL FELÉ

FOTÓ: SOMFAI KARA DÁVID

Bár reggel volt még, de a Nap tűzött, az égen egyetlen felhő sem fodrozódott. A mufti gyors léptekkel haladt az erőd kapuja felé. Egy hatalmas platánhoz ért, imát mormolt, és egy kis fehér szalagot kötözött a fa egyik ágára. De előtte körbenézett, hogy senki se lássa, hisz ez pogány szokás, neki, a muftinak nem illik így cselekednie.

– Az északi barbárok nyilaitól mentsetek meg minket, ó, őseink szellemei! – mormolta magában, mikor hirtelen négy lovas pillantott meg az úton. Megrémült, először menekülni próbált, de a lovasok már oda is értek...

NAGY BALÁZS

A KARÁCSONY-KRÁTER PEREMÉN

25 évvel ezelőtt, 1988. december 25-én működésbe lépett a dél-chilei Longuimay vulkán. Túl azon, hogy több kilométeres, déli bükk- és araukárierdőket felperzselő lávafolyások indultak az oldalából, egy új kúp is született a lábánál. E még ma is kénese gázokat eregető, friss salakkal és vulkáni bombákkal borított hegynék mi más lehetne a neve, mint Karácsony-vulkán?!

FOTÓ: NAGY BALÁZS

ALAPÍTVÁ: 1872

1112 Budapest, Budaörsi út 45.
Telefon: (1) 231-4040.
Fax: (1) 231-4045
Honlap: www.foldrajzitasasag.hu
E-mail: info@foldrajzitasasag.hu

Elnök: Dr. Gábris Gyula
Alelnökök: Dr. Kovács Zoltán
Dr. Michalkó Gábor
Főtktár: Dr. Mari László
Ügyvivő: Heiling Zsolt
Tktár: Eröss Ágnes
Könyv- és térképtáros: Pétervári László

Szakosztályok:

Biztonságföldrajzi és Geopolitikai
Szakosztály Expedíciós Szakosztály
Társadalom- és Gazdaságföldrajzi
Szakosztály Hegymászó Szakosztály
Oktatás-módszertani Szakosztály
Egészségföldrajzi Szakosztály
Természetföldrajzi Szakosztály
Térképészeti Szakosztály
Turizmusföldrajzi Szakosztály

Területi osztályok:

Bakony–Balaton-vidéki Osztály (Veszprém)
Békéscsabai Osztály
Borsodi Osztály (Miskolc)
Debreceni Osztály
Dél-dunántúli Osztály (Pécs)
Duna-völgyi Osztály (Szekszárd)
Eger–Bükk-vidéki Osztály
Gyöngyös–Mátra-vidéki Osztály
Kisalföldi Osztály (Győr)
Kiskunsági Osztály (Kecskemét)
Közép-dunántúli Osztály (Székesfehérvár)
Körös-vidéki Osztály (Békéscsaba)
Nyírségi Osztály (Nyíregyháza)
Nyugat-magyarországi Osztály (Szombathely)
Szegei Osztály
Székelyföldi Osztály (Csíkszereda)
Tolna megyei Osztály (Dombóvár)
Zalai Osztály (Nagykanizsa)

Az éggömböt tartó Atlasz a Magyar Földrajzi
Társaság védjegyként bejegyzett jelképe

Lapalapító (1929):
Dr. Milleker Rezső

**Az új sorozat
újraindítói (1999):**
Dr. Nemerkenyi Antal
és Farkas Péter

1929–1933, felelős szerkesztő:
Dr. Milleker Rezső

1934–1944, szerkesztők:
Dr. Baktay Ervin és Dr. Kéz Andor

1999–2005, főszerkesztő: Dr. Nemerkenyi Antal

2005–2006, főszerkesztő: Dr. Vojnits András

2006-tól főszerkesztő: Dr. Nagy Balázs

A TILTOTT ORSZÁG.

Pang La hágó, 5220 méter, Tibet. 2013. október 2.

www.eupolisz.hu

HA UNOD AZ IPARI TURIZMUST!

TERMÉSZETJÁRÓ UTAZÁSOK, OUTDOOR TÚRÁK,
TREKKINGEK, KÖRUTAK AZ EGÉSZ VILÁGON.

Eupolisz Utazási Iroda

1093 Budapest, Lónyay u. 47. | +36/1/219-08-81

Hatósági engedélyszám: U-000463

Fedezzük fel a világot Condorral.

Repüljön Bécsből közvetlen járatokkal,
vagy Budapestről müncheni és frankfurti átszállásokkal.

Born to fly.

Foglaljon online és utazási irodákban!
Email: Reservations.Hungary@condor.com

Condor
www.condor.com